

Julkaisuarkistot-työryhmän muistio
Kokous Hankenilla 9.2.06 klo 9.30-12.00

Läsnä: Rita Voigt (TKK), Ville Varjonen (Oulun yliop.) , Timo Kuronen (GTK), Jyrki Ilva (Kansalliskirjasto), Jani Saijos (Kansalliskirjasto), Jani Stenvall (Kansalliskirjasto) Kimmo Koskinen (HY Viikin tiedekirjasto), Kalle Korhonen (HY kirjastopalvelujen koordinointiyksikkö), Mikael Vakkari (HY kirjastopalveluiden koordinointiyksikkö), Katja Hilska (KTL) ja Turid Hedlund (puheenjohtaja Hanken)

1) Vuoden 2006 OPM-projektin keskustelua ja mietteitä

- Julkaisuarkistotyöryhmä on avoin työryhmä joka toimii projektin julkaisuarkistoja koskevaan osion kehitys- tuki ja palauteryhmänä. Projektin aikana pidetään säännöllisesti kokouksia joissa projektin työntekijät ovat mukana. Julkaisutyöryhmään on tullut mukaan myös uusia edustajia tutkimuslaitoksilta.
- Projektissa tulee lähteä nimenomaan yhteistyöstä eri osa-alueiden sekä toimijoiden ja työntekijöiden välillä. Näin taataan parhaiten ettei päällekkäisyyksiä synny ja että työn pitkäaikaisuus ja jatko on turvattu.
- Tiedotus- ja informaatio-tilaisuuksia tulisi projektin aikana järjestää avoimesti ja mahdollisimman laajalle yleisölle. Tehtävä liittyisi sekä tiedottajalle että koordinoijalle että muille projektissa toimiville. Samoin dokumentaatio projektista ja suosituksista, esim. ”best practises” ratkaisusta tulisi levittää mahdollisimman laajalti. Yliopistot, AMK:t ja tutkimuslaitokset y.m.
- Julkaisuarkistojen koordinoijan ja yhteydenpito ja toimenpide-ehdotukset henkilökohtaisella tasolla pyritään ensisijaisesti kohdistamaan yliopistoihin ja keskeisiin tutkimuslaitoksiin joissa ollaan perustamassa julkaisuarkistoja. Koordinoijan työssä olisi myös ensisijaisesti pyrittävä hakemaan ratkaisuja varsinaisen open access -materiaalin saamiseen julkaisuarkistojen piiriin. Nykytilanteen kartoittaminen ja arkistojen kasvun seuraaminen kuuluisi myös koordinoijan tehtäviin.
- Kansalliskirjaston rooli projektissa olisi lähinnä toimia eräänlaisena kansallisena ”service providerinä”, mutta tehtävät ovat tällä hetkellä vaikeasti määriteltävissä tarkasti. Projektin kuluessa muotoutuu varmasti tarpeita jotka luonnollisesti kuuluvat Kansalliskirjaston toimialaan ja erityisesti toiminnan jatkuvuus projektin jälkeen voisi kuulua näihin tehtäviin. Tehtävistä katsottiin tärkeiksi mm. yhteensopivuuden ja harvestointimahdollisuuksien tukeminen. Pitkällä aikavälillä arkistot kasvavat ja niihin sisällytetty materiaali tarvitsee pitkäaikaissäilytyksen ja erilaisten materiaalien kuvailun tukemisen. OAI-PMH-standardi ja yhtenäinen metadatakuvailu ovat ehto jotta arkistot voisivat toimia moitteettomasti tulevaisuudessa.
- Toivottiin että Kansalliskirjasto projektin puitteissa avaisi testialustan muutamille open source -julkaisuarkisto-ohjelmille jotta halukkaat organisaatiot voisivat kokeilla ja verrata itselleen sopivinta ilman että useita ohjelmistoja jouduttaisiin itse asentamaan omalle serverille. Näin ohjelmiston valinta helpottuisi.
- Projektille toivottiin ”Kick off” -tapahtumaa huhtikuun alussa.

- Tiedelehtien julkaisualustan toteutus pilottina katsottiin tärkeäksi toimenpiteeksi. Mikäli suinkin mahdollista asiasta tulisi tiedottaa jo suunnitteilla olevalla tieteellisten lehtien seminaaripäivällä 5.5.
- 2) Ritan tekemässä selvityksessä yliopistojen keskuudessa selvisi että vähintään 60% viime vuoden väitöskirjoista julkaistaan Suomessa Internetin kautta. Amsterdamin E-thesis kokouksen koottu materiaali ilmestyy artikkelina (löydettävissä osoitteesta <http://www.ariadne.ac.uk/issue46/e-theses-rpt/>)
- 3) Seuraava kokous pidetään 7.4. klo 9.30. Paikkana oppimiskeskus Aleksandria.

Turid